

Suvestinė redakcija nuo 2023-05-05

Įstatymas paskelbtas: Lietuvos aidas 1993, Nr. [58-0](#); Žin. 1993, Nr. [11-265](#), i. k. 0931010ISTA000I-108

Nauja redakcija nuo 2001-12-01:

Nr. [IX-617](#), 2001-11-20, Žin. 2001, Nr. 102-3628 (2001-12-05), i. k. 1011010ISTA00IX-617

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJOS ĮSTATYMAS

1 straipsnis. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos teisinė padėtis

1. Valstybinė lietuvių kalbos komisija (toliau – Kalbos komisija) yra valstybės įstaiga. Ją steigia, reorganizuoja ir naikina Seimas. Kalbos komisija atsiskaito Seimui.
2. Kalbos komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Valstybinės kalbos įstatymu, šiuo ir kitais įstatymais bei teisės norminiais aktais.
3. Kalbos komisija yra juridinis asmuo, turi savo antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu ir sąskaitų bankuose.
4. Kalbos komisijos buveinė yra Vilniuje. Patalpas Kalbos komisijai suteikia Vyriausybė.

2 straipsnis. Kalbos komisijos sudėtis ir sudarymo tvarka

1. Kalbos komisiją sudaro 17 narių. Kalbos komisijos narius skiria ir atleidžia Seimas Švietimo ir mokslo komiteto teikimu. Siūlymus Seimo Švietimo ir mokslo komitetui teikia universitetai, mokslinių tyrimų įstaigos ir kūrybinės sąjungos.
2. Kalbos komisijos nariai skiriami 5 metams. Jų įgaliojimų laikotarpių skaičius neribojamas. Kalbos komisijos nario įgaliojimų laikas skaičiuojamas nuo paskyrimo į pareigas dienos.
3. Kalbos komisijai vadovauja pirmininkas. Kalbos komisijos pirmininką ir pirmininko pavaduotoją Švietimo ir mokslo komiteto teikimu iš Kalbos komisijos narių 5 metų laikotarpiui skiria ir atleidžia Seimas. Kalbos komisijos pirmininkas ir jo pavaduotojas negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus jiems nustatytą darbo užmokestį už darbą Kalbos komisijoje ir atlyginimą už kūrybinę, pedagoginę ir (ar) mokslinę veiklą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1897](#), 2023-04-25, paskelbta TAR 2023-05-04, i. k. 2023-08463

4. Seimas Švietimo ir mokslo komiteto teikimu dėl svarbių priežasčių ar paties Kalbos komisijos pirmininko, jo pavaduotojo ar nario prašymu gali atleisti juos iš pareigų ir nesibaigus įgaliojimų laikui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-115](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-28, i. k. 2016-29766

3 straipsnis. Kalbos komisijos uždaviniai

Kalbos komisija:

- 1) sprendžia Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo klausimus;
- 2) teikia Seimui, Respublikos Prezidentui ir Vyriausybei siūlymus kalbos politikos ir Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo klausimais, teikia Seimui išvadas dėl teisės aktų kalbos;
- 3) teikia valstybės institucijoms ir įstaigoms išvadas dėl teisės aktų projektų, kuriuose yra nuostatų, reglamentuojančių valstybinės kalbos vartojimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, Žin., 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

- 4) nustato lietuvių kalbos tvarkybos kryptis, sprendžia lietuvių kalbos norminimo ir kodifikavimo klausimus;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

5) vertina ir tvirtina svarbiausius norminamuosius kalbos veikalus (žodynus, žinytus, vadovus, vadovėlius);

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

6) rūpinasi lietuvių kalbos diegimu į informacijos technologijas;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

7) rūpinasi svetimybų keitimu lietuviškais atitikmenimis, tarmių ir etninių vietovardžių išsaugojimu, tvirtina lietuvių, latvių, prūsų ir kitų baltų etninių žemių lietuviškų tradicinių vietovardžių sąrašą ir nustato tradicinių vietovardžių vartojimo Lietuvos Respublikoje tvarką;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

8) rūpinasi visuomenės kalbos kultūra – kalbos būkle švietimo įstaigose, visuomenės informavimo priemonėse (žiniasklaidoje), leidyboje, mokslo veikloje, viešajame gyvenime ir kitose srityse;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

9) svarsto visuomenės keliamus svarbius kalbos vartosenos ir norminimo klausimus ir priima dėl jų sprendimus;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

10) tvirtina Kalbos komisijos pajamų ir išlaidų sąmatą;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

11) tvirtina Kalbos komisijos sekretoriato (toliau – sekretoriatas) nuostatus, jo sandarą ir pareigybių sąrašus;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

12) nustato bendruosius kalbos tvarkytojų kvalifikacinius reikalavimus.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

4 straipsnis. Kalbos komisijos veiklos principai

1. Kalbos komisijos veiklos kryptis ir uždavinius lemia svarbūs visuomenės ir valstybės poreikiai.

2. Kalbos komisija remiasi kalbos mokslu ir kalbos norminimo tradicijomis, principais ir kriterijais, be būtino reikalo nekaltuoja ankstesnių rekomendacijų ir prigijusių normų.

3. Kalbos komisija dirba bendradarbiaudama su valstybės institucijomis, Lietuvių kalbos institutu, aukštosiomis mokyklomis, Valstybine kalbos inspekcija, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų kalbos tvarkytojais, Lietuvių kalbos draugija ir kitomis institucijomis bei organizacijomis.

5 straipsnis. Kalbos komisijos teisės

Kalbos komisija turi teisę:

- 1) iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų gauti ir rinkti informaciją apie lietuvių kalbos būklę ir vartojimą;
- 2) gauti informaciją ir svarstyti, kaip Kalbos komisijos nutarimų įgyvendinimą kontroliuoja Valstybinė kalbos inspekcija;
- 3) dalyvauti valstybės ir savivaldybių institucijų posėdžiuose, konferencijose ir pasitarimuose, kuriuose svarstomi lietuvių kalbos klausimai, teikti siūlymus dėl šių klausimų sprendimo.

6 straipsnis. Kalbos komisijos nutarimai

1. Kalbos komisija priima nutarimus savo įgaliojimų srities klausimais.
2. Kalbos komisijos nutarimai yra privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms, visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms.
3. Kalbos komisijos nutarimai skelbiami Teisės aktų registre.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-2356](#), 2012-11-06, *Žin.*, 2012, Nr. 132-6684 (2012-11-15), i. k. 1121010ISTA0XI-2356

7 straipsnis. Kalbos komisijos darbo organizavimas

1. Kalbos komisijos įgaliojimų ribas ir darbų tvarką nustato Kalbos komisijos nuostatai.
2. Kalbos komisijos įgaliojimų sričiai priklausantys klausimai svarstomi ir sprendžiami Kalbos komisijos posėdžiuose.
3. Kalbos komisijos posėdžiai vyksta ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį.
4. Kalbos komisijos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Kalbos komisijos narių. Nutarimai laikomi priimtais, jeigu už juos balsavo ne mažiau kaip 2/3 posėdyje dalyvavusių Kalbos komisijos narių.

8 straipsnis. Kalbos komisijos pirmininkas

Kalbos komisijos pirmininkas:

- 1) organizuoja Kalbos komisijos darbą, atsako už valstybės biudžeto ir iš kitų šaltinių gautų lėšų tinkamą panaudojimą;
- 2) atsako už tai, kad Kalbos komisija atliktų jai pavestus darbus;
- 3) šaukia Kalbos komisijos posėdžius ir jiems vadovauja, rūpinasi posėdžiams teikiamų nutarimų projektų rengimu;
- 4) parašu tvirtina Kalbos komisijos nutarimus;
- 5) atstovauja Kalbos komisijai;
- 6) rengia Kalbos komisijos išlaidų sąmatos projektą ir teikia jį tvirtinti Kalbos komisijai;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-2231](#), 2004-05-11, *Žin.*, 2004, Nr. 83-2985 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2231

- 7) vadovauja sekretoriui, įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas (darbą) ir atleidžia iš jų (jo) valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, tvirtina pareigybių aprašymus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-2231](#), 2004-05-11, *Žin.*, 2004, Nr. 83-2985 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2231

- 8) teikia Kalbos komisijai tvirtinti sekretoriato sandarą ir pareigybių sąrašus;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2231](#), 2004-05-11, *Žin.*, 2004, Nr. 83-2985 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2231

- 9) ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaito Seimui už Kalbos komisijos darbą.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-2231](#), 2004-05-11, *Žin.*, 2004, Nr. 83-2985 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2231

9 straipsnis. Kalbos komisijos sekretoriatas

1. Sekretoriatas:

- 1) aptarnauja Kalbos komisijos, jos ekspertų ir pakomisių veiklą;
- 2) rengia Kalbos komisijos dokumentų projektus ir kitą medžiagą;
- 3) konsultuoja piliečius, juridinius asmenis;
- 4) koordinuoja ir įgyvendina lietuvių kalbos ugdymo programas;
- 5) organizuoja lietuvių kalbos diegimą į kompiuterijos programas ir informacijos technologijas;

- 6) tvarko svetimybių ir jų lietuviškų atitikmenų vartoseną.

2. Sekretoriatai veikia Programų skyrius, Svetimžodžių keitimo lietuviškais atitikmenimis skyrius, Bendrasis skyrius.

3. Sekretariatui vadovauja, jo valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas (darbą) ir atleidžia iš jų (jo) Kalbos komisijos pirmininkas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2231](#), 2004-05-11, Žin., 2004, Nr. 83-2985 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2231

4. Neteko galios nuo 2004-07-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [IX-2231](#), 2004-05-11, Žin. 2004, Nr. 83-2985 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2231

10 straipsnis. Kalbos komisijos lėšos

1. Kalbos komisijos veikla finansuojama iš valstybės biudžeto.

2. Kalbos komisijos lėšos naudojamos:

- 1) Kalbos komisijos uždaviniams įgyvendinti;
- 2) Kalbos komisijos narių ir ekspertų darbui apmokėti;
- 3) sekretoriato darbuotojų darbo užmokesčiui;
- 4) leidiniams rengti;
- 5) ūkio išlaidoms.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Vilnius, 1993 m. kovo 25 d.

Nr. I-108

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-516](#), 1994-06-28, Žin., 1994, Nr. 51-952 (1994-07-08), i. k. 0941010ISTA000I-516

Dėl Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-746](#), 1995-01-12, Žin., 1995, Nr. 9-183 (1995-01-27), i. k. 0951010ISTA000I-746

Dėl Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo papildymo ir pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1061](#), 1995-10-12, Žin., 1995, Nr. 87-1955 (1995-10-25), i. k. 0951010ISTA000I-1061

Dėl Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo papildymo

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1098](#), 1995-11-28, Žin., 1995, Nr. 100-2227 (1995-12-08), i. k. 0951010ISTA00I-1098

Dėl Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo papildymo

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-922](#), 1998-11-12, Žin., 1998, Nr. 105-2893 (1998-12-02), i. k. 0981010ISTAVIII-922

Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo 1 straipsnio papildymo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-617](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 102-3628 (2001-12-05), i. k. 1011010ISTA00IX-617

Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2231](#), 2004-05-11, Žin., 2004, Nr. 83-2985 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2231

Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo 8, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2350](#), 2004-07-13, Žin., 2004, Nr. 115-4281 (2004-07-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2350

Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo 3 straipsnio papildymo ir pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2356](#), 2012-11-06, Žin., 2012, Nr. 132-6684 (2012-11-15), i. k. 1121010ISTA0XI-2356

Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-115](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-28, i. k. 2016-29766

Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo Nr. I-108 2 straipsnio pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1897](#), 2023-04-25, paskelbta TAR 2023-05-04, i. k. 2023-08463

Lietuvos Respublikos valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo Nr. I-108 2 straipsnio pakeitimo įstatymas